

Appendix

Bruk av reseptfri smertestillende medisin

Smertetilstander:

4.0 Har du eller har du hatt noen av de nevnte plager i løpet av siste 4 uker?
(sett ett eller flere kryss)

- Vondt i øret/øreverk
- Menstruasjonsmerter
- Vondt i ryggen
- Vondt i halsen
- Lett hodepine
- Sterk hodepine/migrene
- Tannverk
- Tannreguleringssmerter
- Feber
- Vondt i nakke/skuldre
- Mavesmerter/knip/krampe
- Vondt i hele kroppen
- Idrettskade (forstuing o.l)
- Andre smerter, spesifiser: _____
- Ingen

Bruk av smertestillende:

5.0 Bruker du eller har du brukt smertestillende medisin for noen av de nevnte plagene i løpet av siste 4 uker? (sett ett eller flere kryss)

- Vondt i øret/øreverk
- Menstruasjonssmerter
- Vondt i ryggen
- Vondt i halsen
- Lett til moderat hodepine
- Sterk hodepine/migrene
- Tannverk
- Tannreguleringssmerter
- Feber
- Vondt i nakke/skuldre
- Mavesmerter/knip/krampe
- Vondt i hele kroppen
- Idrettskade (forstuing o.l)
- Andre smerter, spesifiser: _____
- Ingen

Mengde smertestillende medisin:

6.0 Hvis du har tatt smertestillende siste 4 uker, hvor ofte har du da tatt slik medisin? (sett bare ett kryss)

- Daglig
- Hver uke, men ikke daglig
- Sjeldnere enn hver uke
- Ikke tatt siste 4 uker

Tilgang på smertestillende og informasjon

17.0 Tilgang på reseptfri smertestillende medisin: *(sett ingen, ett eller flere kryss)*

- Jeg har smertestillende hjemme som jeg kan ta selv
- Jeg får smertestillende hjemme hvis jeg spør en av de voksne
- Vi har ikke smertestillende hjemme
- Jeg har fått smertestillende av en venn eller venninne
- Jeg har fått smertestillende av idrettstrener
- Jeg har kjøpt smertestillende til meg selv på apotek
- Jeg har kjøpt smertestillende til meg selv på bensinstasjon, i matbutikken
- Jeg passer på å ha smertestillende med meg (i lommebok, veske, skolesekk)

18.0 Hvor har du fått informasjon om bruk av smertestillende?
(sett ett eller flere kryss)

- Av mor, far eller annen voksen hjemme
- Av søsken
- Av apotekpersonalet
- Ved å lese pakningsvedlegget
- Av venner/venninner
- Ved informasjonsprogram på TV
- Ved reklame på TV eller i blader
- Av lærer
- Av helsesøster
- Av lege
- Av idrettstrener
- Annet, spesifiser: _____
- Ingen informasjon

19.0 Hvis du forteller hjemme at du har vondt i hodet, hva får du oftest beskjed om? *(sett bare ett kryss)*

- Å ta smertestillende med en gang
- Å vente og se om det går over av seg selv før du tar smertestillende
- Å gjøre noe annet istedenfor å ta smertestillende

20.0 Hvis du har vondt i hodet og skal ta smertestillende, hvor mye vil du at andre skal vite om at du gjør det? *(sett bare ett kryss)*

- Skjuler det så andre ikke vet at jeg tar smertestillende
- Forteller det kun til de nærmeste så de kan vise hensyn
- Bryr meg ikke om andre får vite det, tar det åpenlyst

22.0 Hva er ditt syn på reseptfri smertestillende medisin? *(sett bare ett kryss)*

- Et middel som stort sett ikke skal brukes
- Et middel til å komme igjennom en vanskelig situasjon
- Et middel som kan brukes hver gang jeg har vondt

TIL ELEVENE

Deltakelse i undersøkelsen ”Smerte, Ungdom og selvmedisinering (SUS)”

Hva vil vi?

Salgstall for reseptfrie smertestillende legemidler viser at forbruket øker. Vi mener det er viktig å få vite om dette er medisiner dere bruker og i tilfelle hvorfor, og hvilken kunnskap dere har om dem. For bedre å forstå hvorfor noen av dere bruker smertestillende, ønsker vi å vite mer om ungdommers hverdagsliv og utfordringene ved å være tenåring.

Hva ber vi deg om?

Vi ber deg besvare et spørreskjema som vil bli delt ut i en skoletime. I undersøkelsen spør vi om hvor ofte du bruker smertestillende, grunnene til dette, din holdning til bruk av slike midler, opplevelse av egen helse, fritidsaktiviteter og vanlige forhold som søvn, mat og drikke.

I tillegg til spørreundersøkelsen ønsker vi å intervju noen av dere for at dere med egne ord kan fortelle om ungdom og smerte. Vi vil snakke med omtrent like mange gutter som jenter med både norsk og ikke-norsk bakgrunn. Dersom du kan tenke deg å delta ber vi deg om å oppgi ditt mobilnummer. Vi vil da kunne kontakte deg på et senere tidspunkt for intervju. Intervjuet skjer på skolen, i skoletiden og vil ta ca en time. Du kan når som helst trekke seg fra å bli intervjuet.

Hvem er vi?

Vi er lege, helsesøster og farmasøyt av bakgrunn. Vi jobber innen offentlig helsevesen og med utdanning av helsepersonell. Fokus i dette prosjektet er *ungdom*, og hvilket forhold dere har til bruk av reseptfrie smertestillende medisiner. Studien utgår fra Universitetet i Oslo, Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin, Regionalt Legemiddelinformasjonsenter på Rikshospitalet og Høgskolen i Oslo, Avdeling for sykepleierutdanning. Stiftelsen til fremme av norsk apotekfarmasi dekker noe av utgiftene til studien.

Får du være anonym?

Etter retningslinjer for forskning er vi pålagt å be om skriftlig samtykke fra dere som vil delta. Din underskrift vil ikke knyttes til undersøkelsen som foregår anonymt. På spørreskjema og ved eventuelt intervju skal du ikke oppgi navnet ditt.

Intervjuet vil bli tatt opp på lydbånd. Etter at intervjuet er avsluttet vil vi ved å høre på opptaket skrive det ut som tekst, for så å gjennomgå hva som ble sagt. Når arbeidet er avsluttet vil opptakene slettes.

Det er frivillig å delta.

Det er selvfølgelig frivillig å delta i undersøkelsen. Dersom du ikke ønsker å delta vil det ikke få konsekvenser for deg eller for forholdet ditt til skolen, lærerne eller karakterer, og den oppfølging du som elev får fra skolen eller skolehelsetjenesten.

Dersom det er noe du lurer på eller har behov for mer informasjon kan du ta kontakt med oss. Per Lagerløv, prosjektleder/førsteamanuensis ved Universitetet i Oslo. Mobil 93 42 11 41

Samtykkeerklæring

Jeg vil delta på spørreundersøkelsen for prosjektet ”Smerte, Ungdom og selvmedisinering (SUS)”.

Jeg har fått informasjon om hva undersøkelsen går ut på, og kjenner mine rettigheter knyttet til frivillighet.

ELEVENS NAVN _____

KLASSE _____ SKOLE _____

Jeg er villig til også å delta på intervju, og kan kontaktes på følgende mobilnummer:

Mobiltelefon _____

Jeg er Gutt Jente

Foreldres morsmål er norsk norsk / utenlandsk utenlandsk

FORESPØRSEL TIL FORELDRE / FORESATTE

Spørsmål om samtykke til at ditt barn kan delta i en spørreundersøkelse om ”Smerte, ungdom og selvmedisinering (SUS)”

Vi er en gruppe bestående av lege, helsesøster og farmasøyt som arbeider innen offentlig helsevesen og med utdanning av helsepersonell. Riktig bruk av legemidler og tilpasset informasjon til befolkningen er nøkkelord for våre arbeidsfelt. Vi har i en tidligere studie undersøkt bruk av smertestillende legemiddel (paracetamol) til førskolebarn. Nå ønsker vi å rette fokus mot ungdomsskoleelever og hvilket forhold de har til bruk av reseptfrie smertestillende medisiner. Studien utgår fra Universitetet i Oslo, Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin, Regionalt Legemiddelinformasjonsenter på Rikshospitalet og Høgskolen i Oslo, Avdeling for sykepleierutdanning. Stiftelsen til fremme av norsk apotekfarmasi dekker noe av utgiftene til studien.

Salgstall for smertestillende legemidler viser at forbruket øker. En ny undersøkelse har vist at annenhver jente og hver fjerde gutt i alderen 15 – 16 år har brukt slik medisin i løpet av en måned. Men fortsatt vet vi lite om hvorfor og hvordan ungdom bruker smertestillende. Derfor vil vi kartlegge forhold rundt tenårings bruk av reseptfrie smertestillende medisin.

Vi skal gjennomføre en spørreundersøkelse på skolen der din sønn/datter er elev. I undersøkelsen blir det spurt om hvor ofte eleven har brukt smertestillende, hva som var grunnen til dette, elevens holdning til bruk av slike midler, opplevelse av egen helse, fritidsaktiviteter og vanlige forhold som søvn, mat og drikke.

Undersøkelsen foregår anonymt. Det vil si at sønnen/datteren din ikke skal oppgi navn. Opplysningene som gis på spørreskjema vil ikke kunne spores tilbake til eleven.

I tillegg til spørreundersøkelsen ønsker vi å intervju et lite utvalg av elever for å komme nærmere inn på deres oppfatninger om smerte. I dette utvalget bør det være like mange gutter som jenter med både norsk og ikke-norsk bakgrunn. De elever som kan tenke seg å delta blir bedt om å oppgi mobiltelefonnummer. Vi vil da kunne kontakte eleven på et senere tidspunkt for intervju. Eleven kan når som helst trekke seg fra å bli intervjuet.

Deltakelse i undersøkelsen er selvsagt frivillig, og ungdommene vil få skriftlig og muntlig informasjon om prosjektet før de tar stilling til om de vil delta. Dersom du ikke ønsker at din sønn/datter skal delta vil ikke det få noen konsekvenser for karakterer, forhold til lærere eller den oppfølging han/hun får fra skolen eller skolehelsetjenesten.

Dersom du synes det er greit at din sønn/datter deltar i undersøkelsen om ungdoms bruk av reseptfrie smertestillende legemidler, ber vi deg fylle ut nedenstående slipp og sende den med eleven på skolen.

Per Lagerløv (prosjektleder) førsteamanuensis i allmenntmedisin, dr. med.
Universitetet i Oslo Tlf: 22 85 06 60 (mobil 93 42 11 41). per.lagerlov@medisin.uio.no

Samtykkeerklæring.

Jeg gir med dette samtykke til at min sønn/datter kan delta i undersøkelsen i forbindelse med prosjektet ”Smerte, ungdom og selvmedisinering (SUS)”

Jeg er kjent med hva prosjektet går ut på og vet at dersom jeg ikke gir min sønn/datter samtykke til å delta påvirker det ikke på noen måte forholdet til skolen.

ELEVENS NAVN_____

KLASSE_____ SKOLE_____

FORELDRE / FORESATTES UNDERSKRIFT_____